PM Rotel IX (Dnr KS 2026/825)

Statens energimyndighets redovisning av uppdrag att analysera utveckling av Klimatpremien till miljöarbetsmaskiner

Remiss från Klimat- och näringslivsdepartementet
Remisstid den 25 oktober 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med Stockholms stads yttrande, bilaga 1 till promemorian.

Föredragande borgarrådet Lars Strömgren

Sammanfattning av ärendet

Statens energimyndighet (Energimyndigheten) har lagt fram ett förslag till en ny förordning för eldrivna arbetsmaskiner (ER 2026:16), med syftet att utveckla och effektivisera det statliga investeringsstödet samt påskynda marknadsintroduktionen av utsläppsfria maskiner inom bygg-, anläggnings-, jordbruks- och industrisektorn. I rapporten föreslås att stödet till arbetsmaskiner bryts ut ur den nuvarande Klimatpremien och istället samlas i en separat, mer anpassad förordning. Stödet föreslås enbart omfatta nollutsläppstekniker, vilket innebär att det avgränsas till batterielektriska maskiner och bränslecellsdrivna maskiner som drivs med vätgas. Tekniker baserade på fordonsgas eller biobränslen som HVO exkluderas därmed.

Som en central del i omställningen föreslås stödet breddas till att även omfatta ladd- och tankinfrastruktur, vilket inkluderar såväl stationära laddpunkter som mobila energilager, mobila bränslecellsbaserade generatorer, system för batteribyten samt vätgastankstationer.

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat förslaget till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

På grund av den korta remisstiden har exploateringskontoret, miljöförvaltningen och trafikkontoret inkommit med kontorsyttranden. Skärholmens stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret tillstyrker det remitterade förslaget till ny förordning, men vill skicka med kommentaren att viktgränsen på 1000 kg för berättigande till stöd kan behöva analyseras ytterligare så att klimatpremien även gynnar införande av mindre arbetsmaskiner som inte orsakar utsläpp av hälsoskadliga ämnen.

Exploateringskontoret ställer sig positivt till att stöd för att påskynda omställningen till eldrivna arbetsmaskiner föreslås, men vill samtidigt understryka att det är av stor vikt att stödets utformning ger önskad effekt för att möjliggöra uppfyllnad av lokala och nationella miljömål.

Miljöförvaltningen tillstyrker utredningens förslag om en separat förordning för eldrivna arbetsmaskiner och tillhörande laddlösningar, och har valt att lämna synpunkter på några specifika förslag i utredningen som är av stor betydelse för att påskynda övergången till eldrivna arbetsmaskiner.

Trafikkontoret är positivt till en ökad stödnivå, införandet av SMF-bedömning av företag (det vill säga bedömning av företagens storlek), samt möjligheter till stöd för leasade maskiner, men ser att viktgränsen på 1000 kg innebär att mindre eldrivna handhållna maskiner som används i stor omfattning inom kontorets verksamhetsområden exkluderas från stödet.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd ställer sig positiv till förslaget att förändra klimatpremien för inköp av miljövänliga arbetsmaskiner, men ifrågasätter den föreslagna förändringen av stödnivåerna, samt förslaget till förändringen av vilka maskiner som omfattas av stödet.

Järva stadsdelsnämnd ser positivt på remissen och har inga reservationer eller synpunkter att framföra.

Stockholms Stadshus AB tillstyrker Energimyndighetens förslag till utveckling av stödet för eldrivna arbetsmaskiner, men har synpunkter på en del enskilda förslag.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Stockholms stad ska vara klimatpositivt 2030 och helt fossilfritt 2040. Stockholm stad ska även vara en fossilfri organisation 2030. En viktig del i arbetet mot att nå dessa mål är att alla nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa utfasning av fossila bränslen i egen och upphandlad verksamhet, exempelvis till transporter och arbetsmaskiner. Här är en ökad användning av eldrivna arbetsmaskiner helt avgörande.

Nationellt står arbetsmaskiner för åtta procent av Sveriges utsläpp av växthusgaser, vilket är jämförbart med utsläppen från den tunga vägtrafiken. Här finns alltså stora utsläpp att komma åt, och ett nationellt stöd som är marknadsanpassat behövs för att

snabba på omställningen. Det skapar förutsättningar för en ökad användning av befintliga produkter och en snabbare introduktion av nya innovationer på marknaden.

Det handlar dock inte bara om klimatet. Luftföroreningar är ett betydande folkhälsoproblem i Stockholm, där omkring 1 000 förtida dödsfall per år inträffar i Stockholms län till följd av exponering för förorenad luft. Att ersätta dieseldrivna arbetsmaskiner med eldrivna alternativ bidra till bättre luftkvalitet, särskilt i den täta stadsmiljö där bygg- och anläggningsarbeten ofta bedrivs nära bostäder, skolor och arbetsplatser. Eldrivna arbetsmaskiner innebär också lägre buller, vilket både förbättrar arbetsmiljön för de människor som bygger vår stad, och minskar störningar för de som bor runt omkring.

Klimatpremien för miljöarbetsmaskiner har varit en stor hjälp i Stockholms stads arbete med att driva på för emissionsfria entreprenader. Jag ser därför mycket positivt på att stödet uppdateras för att göra det enklare för fler aktörer att ta del av det. Det är även positivt att ladd- och tankinfrastruktur blir stödberättigat, vilket kommer att förenkla arbetet mot en utsläppsfri entreprenad.

Jag delar dock stadsledningskontorets syn på att viktgränsen för stöd behöver ses över, så att Klimatpremien även kan omfatta mindre, emissionsfria arbetsmaskiner.

I övrigt hänvisar jag till Stockholms stads yttrande.

Stockholm den 7 oktober 2026

Lars Strömgren

Bilagor

1. Stockholms stads yttrande, dnr KS 2026/825-10.1
2. Remiss Statens energimyndighets redovisning av uppdrag att analysera utveckling av Klimatpremien till miljöarbetsmaskiner, dnr KS 2026/825-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Statens energimyndighet (Energimyndigheten) har lagt fram ett förslag till en ny förordning för eldrivna arbetsmaskiner (ER 2026:16), med syftet att utveckla och effektivisera det statliga investeringsstödet samt påskynda marknadsintroduktionen av utsläppsfria maskiner inom bygg-, anläggnings-, jordbruks- och industrisektorn. I rapporten föreslås att stödet till arbetsmaskiner bryts ut ur den nuvarande Klimatpremien och istället samlas i en separat, mer anpassad förordning. Stödet föreslås enbart omfatta nollutsläppstekniker, vilket innebär att det avgränsas till batterielektriska maskiner och bränslecellsdrivna maskiner som drivs med vätgas. Tekniker baserade på fordonsgas eller biobränslen som HVO exkluderas därmed.

Som en central del i omställningen föreslås stödet breddas till att även omfatta ladd- och tankinfrastruktur, vilket inkluderar såväl stationära laddpunkter som mobila energilager, mobila bränslecellsbaserade generatorer, system för batteribyten samt vätgastankstationer.

För att förenkla ansökningsprocessen föreslås den nuvarande gränsen på minst 10 kW kontinuerlig motoreffekt ersättas av en ren viktgräns på minst 1 000 kg i tjänstevikt. Vidare föreslås att stödnivåerna höjs till EU:s maxnivåer med 50 procent stöd för stora företag, 60 procent för medelstora och 70 procent för små företag, där procenttalen beräknas på merkostnaden för maskinen. Stöd ska kunna ges vid leasing av maskiner och inte bara vid inköp. Ett krav på registrering eller tredjepartsverifiering av arbetsmaskiner införs för att motverka bedrägerier.

Klimat- och näringslivsdepartementet har remitterat förslaget till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd och Stockholms Stadshus AB.

På grund av den korta remisstiden har exploateringskontoret, miljöförvaltningen och trafikkontoret inkommit med kontorsyttranden. Skärholmens stadsdelsnämnd har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret 5

Exploateringskontoret 6

Miljöförvaltningen 10

Trafikkontoret 11

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd 12

Järva stadsdelsnämnd 15

Stockholms Stadshus AB 15

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 september 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning av synpunkter

Stadsledningskontoret tillstyrker det remitterade förslaget till ny förordning. De förslag till utveckling och breddning som ges bedöms kunna underlätta stadens övergång till fossilfria och elektrifierade arbetsmaskiner. Stadsledningskontoret vill samtidigt skicka med kommentaren att viktgränsen på 1000 kg för berättigande till stöd kan behöva analyseras ytterligare så att klimatpremien även gynnar införande av mindre arbetsmaskiner som inte orsakar utsläpp av hälsoskadliga ämnen.

Ställningstaganden

Av kommunfullmäktiges budget för 2026 framgår att samtliga nämnder och bolagsstyrelser ska säkerställa utfasning av fossila bränslen i egen och upphandlad verksamhet, exempelvis till transporter och arbetsmaskiner.

Stadsledningskontoret konstaterar att arbetsmaskiner står för en tydlig del av växthusgasutsläppen i Stockholm, och att en utvecklad klimatpremie är högst relevant för att minska dessa utsläpp.

Stadsledningskontoret tillstyrker det remitterade förslaget till ny förordning. De förslag till utveckling och breddning som ges bedöms kunna underlätta stadens övergång till fossilfria och elektrifierade arbetsmaskiner. Detta gäller särskilt förslagen att inkludera stöd till laddinfrastruktur och energilager, en högre stödnivå för små företag, och att leasade maskiner också kan beviljas stöd.

Stadsledningskontoret vill samtidigt skicka med kommentaren att viktgränsen på 1000 kg för berättigande till stöd kan behöva analyseras ytterligare. Mindre arbetsmaskiner under 1000 kg kan förvisso ha en mindre påverkan på växthusgasutsläppen, men de kan samtidigt ha höga utsläpp av hälsoskadliga ämnen vilket kan ha stor betydelse i en tät urban miljö. Stadsledningskontoret menar att viktgränsen bör sättas så att klimatpremien även gynnar införande av mindre arbetsmaskiner som inte orsakar utsläpp av hälsoskadliga ämnen.

Stadsledningskontoret vill hänvisa till exploateringskontorets kontorsyttrande när det gäller mer detaljerade synpunkter på stödets utformning. Aspekter som rör marknadsutvecklingen och rutiner kring entreprenadupphandlingar, som är kända från exploateringskontorets tidigare användning av elektriska arbetsmaskiner, kan vara viktiga att beakta i det fortsatta arbetet med stödets utformning.

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 september 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret ställer sig positivt till att stöd för att påskynda omställningen till eldrivna arbetsmaskiner föreslås, men kontoret vill samtidigt understryka att det är av stor vikt att stödets utformning är sådant att det ger önskad effekt för att möjliggöra uppfyllnad av de miljömål som fastställts både på nationell och lokal nivå.

2.1 Arbetsmaskiner

Myndigheten skriver ”Utbudet av eldrivna arbetsmaskiner är ännu relativt begränsat och omställningen befinner sig i ett tidigt skede, även om nya modeller lanseras i allt snabbare takt. Till skillnad från vissa segment av lastbilar sker övergången ofta direkt från diesel till batterielektrisk drift, utan mellansteg med alternativa bränslen.” Exploateringskontoret delar inte denna analys då flertalet av dagens arbetsmaskiner kan drivas med HVO100, vilket enligt ovan skrivning skulle vara att betrakta som ett mellansteg med alternativt bränsle likt det för lastbilar.

3.1 Utmaningar för eldrivna arbetsmaskiner

I avsnittet 3.1 *Utmaningar för eldrivna arbetsmaskiner* saknas ett resonemang om att energikostnader sannolikt kommer att variera över tid, mellan olika el-områden i landet samt eventuellt även mellan olika elnätsbolag beroende på vad pågående utredning av effekttarifferna kommer fram till. Energikostnaderna kan komma att påverka omställningstakten samt efterfrågan eller behov av stöd.

3.5.1 Efterfrågan från slutkunder

I den remitterade handlingen anges att Stockholms stad har som grundkrav att upphandla entreprenader helt fossilfritt, med hänvisning till en artikel av ett av exploateringskontorets pilotprojekt i Slakthusområdet. Exploateringskontoret anser att detta påstående i artikeln inte helt stämmer med dagens kravställning. Kontorets grundkrav är att arbetsmaskiner och tunga masstransporter ska utföras med fossilfria drivmedel, men kravet gäller inte för alla övriga transporter och gäller inte heller för hela Stockholms stad.

4.3 Företag som leasar arbetsmaskiner föreslås få möjlighet att ansöka om stöd

Exploateringskontoret välkomnar förslaget om att även leasingtagare av eldrivna arbetsmaskiner ska vara berättigade stöd. Energimyndigheten föreslår dock att korttidshyra av maskiner inte ska vara stödberättigat. Kontoret undrar om myndigheten inför detta ställningstagande, undersökt om det finns segment av mer ovanliga arbetsmaskiner för specifika arbetsuppgifter och som i högre grad hyrs kortare perioder än köps in av entreprenadföretag och där omställning till elektrifierat således bromsas av detta.

4.4 En kombination av löpande stödgivning och riktade utlysningar

Myndigheten föreslår kompletterande stödgivning i form av konkurrensutsatt anbudsförfarande till de segment av arbetsmaskiner som står längre ifrån att elektrifieras, vilket ska möjliggöras genom föreslagen förordning §18. Myndighetens utlysningar ska föregås av analys för att säkerställa att det finns segment med behov av högre stödnivåer och antalet utlysningar kommer vara begränsade till ett fåtal per år där alla ansökningar inte kan beviljas stöd, avsnitt 6.3.3.

Av erfarenhet vet kontoret att om ett projekt ska elektrifieras bör beslut fattas så tidigt som möjligt under planeringsfasen. Kontoret befarar att förfaranden som innefattar konkurrensutsättning kommer att bli svårplanerade ifall ansökningsprocessen är otydlig och enbart ett mindre antal ansökningar ska beviljas utökat stöd.

Exploateringskontoret anser att det behöver förtydligas hur detta kan tänkas genomföras och vad som ska premieras i urvalet av vilka ansökningar som beviljas stöd. Andra delar av förslaget som innebär en förutsägbar premie för inköp av elektrifierade maskiner anser kontoret i sånt fall istället är att föredra. Då kan befintliga arbetssätt och metoder inom branschen fortgå, med den skillnaden att elmaskiner blir billigare att införskaffa.

4.5 Stöd till eldrivna arbetsmaskiner och utrustning för laddning och tankning

Exploateringskontoret välkomnar förslaget om kombinerat stöd för köp eller leasing av eldrivna arbetsmaskiner och för investering i form av köp i ladd- och tankinfrastruktur för eldrivna arbetsmaskiner. Kontoret noterar att leasing av mobila laddlösningar inte nämns i förslaget vilket kontoret anser bör inkluderas eftersom det finns en marknad för det. Kontoret anser även att det saknas en beskrivning av hur stödet kan nyttjas för fleråriga projekt. Exploateringskontoret tror att det skulle underlätta för branschen om stöd gick att söka för ett helt projekt, där en planerad elektrisk maskinpark, leasingkostnader och ladd- och energiförsörjningslösningar omfattas samt att ansökan kan avse hela projektperioden, istället för att det ska krävas separata ansökningar när respektive maskin eller investering aktualiseras.

5. Förordning (2026:xxx) om statligt stöd för vissa eldrivna arbetsmaskiner och tillhörande infrastruktur för laddning eller tankning med vätgas

Förutsättningar för stöd, §6

En del av kontorets entreprenader utgörs av avhjälpande åtgärder av föroreningar i mark och omfattas av anmälan enligt §28 Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Majoriteten av kontorets anläggningsentreprenader innehar även myndighetsbeslut om avhjälpande åtgärd i samband med teknisk schakt av anläggningsentreprenad.

Föreslagen förordning 6§ första punkten anger att stöd inte får lämnas för åtgärder som måste genomföras för att uppfylla en skyldighet enligt lag, annan författning eller villkor i ett tillstånd. Detta medför att rena saneringsentreprenader ej är stödberättigade avseende elektriska arbetsmaskiner eftersom de utförs för att uppfylla skyldighet enligt lag. Kontoret anser att det skulle vara önskvärt om marksaneringar

omfattas av stödet då dessa entreprenader i många fall innebär omfattande markarbeten när förorenad jord ska skiftas ur.

Antalet platser i Sverige där det finns eller har funnits miljöfarlig verksamhet har av Naturvårdsverket och länsstyrelserna identifierats till uppåt 85 000, varav ca 10 000 av dessa har bedömts innebära så stor risk för människa och miljö att de bör åtgärdas, där många av dessa kan komma att behöva åtgärdas utan att det sker i samband med exploatering eller med annat offentligt ekonomiskt stöd.

Kontoret ser en risk att saneringsentreprenader riskerar att halka efter i omställningen mot fossilfritt utan stöd för elektrifierade arbetsmaskiner.

Stödberättigade kostnader, §§13–16

Kontorets utgångspunkt är att modellen för utbetalning av stöd ska utformas så att det skattefinansierade stödet på ett så effektivt sätt som möjligt får direkt påverkan på de i entreprenadavtalet reglerade produktionspriserna. För exploateringskontorets del innebär det att stödet bör utformas på ett sådant sätt att det inte försämrar konkurrensen vad gäller marknaden för arbetsmaskiner och att stödet är direkt kopplat till utförd produktion.

Det ekonomiska stödet för elektrifierade arbetsmaskiner föreslås i §13 och §14 utges som engångsbelopp grundat på skillnaden mellan inköpspriset eller leasingkostnaden mot jämförbara dieseldrivna maskiner. Myndigheten redovisar inte i förslaget några alternativa modeller för beräkning av stödet. Kontoret erfar att fastställande av jämförelsepris som inköpspris kan ge möjlighet till kringgåenden som motverkar stödets syfte. För arbetsmaskiner saknas i praktiken listpriser, priset är alltid ett resultat av en förhandling mellan köparen och en leverantör eller återförsäljare. I en sådan förhandling kan båda parter vara intresserade av att redovisa ett högt inköpsvärde (som t ex kompenseras med lågt pris för service, drift och underhåll etc.) för elmaskinen och ett lågt alternativpris för jämförbar fossildriven maskin. Även mängdrabatt är något som möjligtvis kan nyttjas och där stora bolag sannolikt har större möjligheter än små bolag att investera i en mer omfattande maskinpark. Exploateringskontoret saknar ett mer djupgående resonemang och analys av risken för försämrad konkurrens och att den föreslagna modellen inte uppfyller målet om att stödet på det mest effektiva sättet ska bidra till minskade utsläpp eller genomslag på entreprenadpriserna.

Vidare ser exploateringskontor gärna att Energimyndigheten prövar möjligheten till en alternativ stödmodell som är direkt kopplad till produktionen. En sådan modell kan i korthet grundas på att myndigheten, utifrån t ex en årlig marknadsanalys, schablonmässigt bedömer prisskillnaden mellan jämförbara diesel och emissionsfria maskiner och att ett schablonmässigt årligt timpris fastställs där stöd utbetalas utifrån aktuella drifttimmar som den eldrivna maskinen har nyttjats i entreprenaden, samt stödmottagarens storlek i enlighet med §15.

Kontorets anser vidare att myndigheten bör utreda en modell för preliminärt stöd. Under anbudstiden bör det finnas möjlighet att lämna en preliminär ansökan och där

preliminärt besked om beviljad ansökan av stöd ges i nära anslutning till tilldelningsbeslutet. Om preliminär ansökan inte beviljas kan detta utgöra giltig grund för anbudsgivaren att återta anbudet. Inför kontraktstecknande krävs att leverantören erhåller slutgiltigt beslut på beviljat stöd från myndigheten. Ytterligare en fråga som bör belysas i denna modell är möjligheten för olika typer av leverantörer att med ett kontrakt som grund erhålla kredit för köp av maskin eller olika alternativ av hyrköp, leasingavtal etc.

I §15 regleras vilken andel av stöd som kan beviljas för små, medel respektive stora företag. Energimyndighetens förslag om att möjliggöra högre stödnivåer för små- och medelstora företag så som beskrivs i avsnitt 4.2, omfattar inte kommunala bolag och förvaltningar. I §7 och §8, anges att stöd för investering i eldriven arbetsmaskin samt laddnings- eller tankningsinfrastruktur får lämnas till företag, kommuner och regioner. Det regleras dock inte i föreslagen förordning vilken stödnivå som offentliga beställare, kommunala bolag och förvaltningar, kan beviljas. Exploateringskontoret önskar ett förtydligande av vilken stödnivå som kommuner och regioner omfattas av.

Utbetalning av stöd, §§23–28

Exploateringskontoret anser att stödet bör utformas så att det på bästa sätt bidrar till lägsta möjliga produktionskostnad. Offentligt finansierade beställare är idag hårt pressade vad gäller ekonomi för infrastruktur och för staden är det av största vikt att kunna utföra förberedande arbeten för bostadsproduktionen till lägsta möjliga kostnad. Exploateringskontoret har mot bakgrund av detta synpunkter på presenterat förslag på utbetalning av stöd, 23§-28§ i föreslagen förordning. Ansökan för stödet ska enligt förslaget lämnas till myndigheten innan maskinen ”beställts”. Myndigheten prövar sedan ansökan och om ansökan beviljas ska myndigheten ”tidigast” efter sex månader utbetala stödet. Begreppet beställning bör förtydligas vad gäller bundenhet för köparen att fullfölja köpet på avtalade villkor eller om beställningen är en form av handpenningavtal, dvs köpare kan välja att inte fullfölja köpet till en kostnad som motsvarar en mindre del av köpeskillingen.

Exploateringskontoret anser vidare att tidpunkten för utbetalningen är oklar. Förslaget om att ange en tidigast tidpunkt för utbetalning innebär onödig osäkerhet för köparen och anger inte om utbetalningen kommer sex, tolv eller arton månader efter att fordonet ställts på. Vidare harmoniserar inte de olika tidsfristerna (och brist på tidsfrister) för erhållande av stöd med tidplaner för offentlig upphandling, kontraktstecknande och start av entreprenadarbeten. Kontorets upphandlingar annonseras oftast cirka sex månader före entreprenadstart. Anbudsgivare har cirka en månad anbudstid för att utarbeta ett bindande anbud, t ex vad gäller maskintyper och priser för dessa. Beställaren och tilldelad entreprenör enas därefter om kvarstående kontraktsfrågor och cirka två till tre månader före entreprenadstart kan entreprenören starta den mer konkreta produktionsplaneringen för entreprenadarbetet. I den planeringen är val av maskiner, laddnings- eller tankningsmöjligheter väsentliga frågor att lösa. För den entreprenör som tilldelats kontraktet kan enligt förslaget

beställning av eldriven maskin ske först i samband med kontraktstecknande, se 5§, vilket gör det omöjligt att få tillgång till den stödberättigade maskinen från entreprenadstart då leveranstiden generellt är längre än så.

Till detta kommer att stöd endast kan ges till nya maskiner (kontoret tolkning av § 7 sista stycket) vilket i praktiken innebär att endast anbudsgivare som sedan tidigare har tillgång till en stödberättigad maskin kan erbjuda maskinpriser där stödet ingår i anbudsgivarens kalkyl. Detta innebär att stödet riskerar att få liten betydelse för beställarens produktionskostnad för emissionsfria entreprenadarbeten.

Kontoret noterar även att det kan finnas risk för att stödberättigad maskin inte kommer till användning i Sverige i den omfattning det finns skäl att förvänta sig. Efter utbetalning av stödet i enlighet med §23 synes inte finnas hinder för leverantören att sälja maskinen vidare till en köpare i t ex Norge eller Tyskland.

6.2 Konsekvenser av förslag som påverkar vem som kan söka stöd och till vad

Enligt kontorets erfarenhet är nätägaren en nyckelfunktion för utbyggnaden av laddningsinfrastrukturen. På sikt bör nätägarnas ansvar för utbyggnad och finansiering av utbyggnad ses över för att på bästa sätt bidra till omställningen vad gäller elektrifierade arbetsmaskiner. Myndigheten bör överväga att även delar av kostnader kopplade till nätutbyggnad ska vara stödberättigat.

Vad gäller laddningsinfrastruktur är det för större infrastrukturprojekt som pågår under en längre tid med ett flertal sammanflätade entreprenader rationellt att beställaren tillhandahåller laddningsinfrastrukturen. Lagstiftningen om offentlig säljverksamhet kan dock bli aktuell i sådana situationer och kontoret anser att konsekvenser av detta behöver belysas i myndighetens förslag.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 7 september 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen tillstyrker utredningens förslag om en separat förordning för eldrivna arbetsmaskiner och tillhörande laddlösningar. Förvaltningen ser ett stort värde i att bryta ut eldrivna arbetsmaskiner från Klimatpremien för att påskynda omställningen till emissionsfria arbetsmaskiner för drift-, anläggning- och entreprenadarbeten. Förvaltningen har valt att lämna synpunkter på några specifika förslag i utredningen som är av stor betydelse för att påskynda övergången till eldrivna arbetsmaskiner. Utöver minskade utsläpp av växthusgaser ger ökad eldrift också positiva effekter som bättre luftkvalitet och minskad bullernivå.

Förslag och bedömning av en ny förordning för eldrivna arbetsmaskiner

Förvaltningen tillstyrker förslag 4.1 om en ny förordning för eldrivna arbetsmaskiner.

Förvaltningen anser att en ny förordning driver på omställningen till fler eldrivna arbetsmaskiner. En separat förordning möjliggör en mer optimerad stödmodell som är

anpassad för arbetsmaskinernas användningsområden och ökar stödets relevans så fler företag kan delta i omställningen.

Förslag och bedömning gällande stöd till företag som leasar arbetsmaskiner
Förvaltningen tillstyrker förslag 4.3 om stöd till företag som leasar eldrivna arbetsmaskiner.

Leasing är generellt sett en modell för stora företag att få in eldrivna arbetsmaskiner i sin verksamhet. Förvaltningen delar utredarens syn på att leasingtagaren oftast är små- till medelstora företag. I nuvarande förordning är det endast möjligt för leasinggivaren att få stöd. Möjliggörandet av stöd direkt till leasingtagare kommer sannolikt att öka leasing av eldrivna arbetsmaskiner hos små- och mellanstora företag eftersom det minskar företagens ekonomiska risk som är det största hindren med dagens stödsystem.

Förslag och bedömning gällande förändring av gränsen för vilka arbetsmaskiner som kan få stöd

Förvaltningen tillstyrker förslag 4.6 om att gränsen för vilka arbetsmaskiner, som kan få stöd via Klimatpremien, sätts till maskinens tjänstevikt på minst 1000 kg (vilket skulle ersätta dagens gräns på kontinuerlig motoreffekt på minst 10 kW).

Förvaltningen anser att förslaget om en viktbaserad gräns inte påverkar klimatpremiens effektivitet negativt och att förslaget bör tillstyrkas för att minska den administrativa bördan. Den tidigare gränsen för motoreffekten 10 kW är svår att praktiskt kontrollera.

Förslag och bedömning gällande att införa ett nationellt register över arbetsmaskiner

Förvaltningen tillstyrker förslag 4.8 om att ett nationellt register över arbetsmaskiner, som inte kan integreras i Transportstyrelsens vägtrafikregister, ska införas. När ett sådant register finns på plats föreslås att förordningen uppdateras med krav på att arbetsmaskiner som beviljas stöd ska vara registrerade i Transportstyrelsens vägtrafikregister eller i det nationella arbetsmaskinregistret. Till det att ett nationellt register finns på plats föreslås tredjepartregistrering av ett av Swedac ackrediterade kontrollorgan för att säkerställa arbetsmaskinens identitet.

Förvaltningen anser att ett nationellt register är av stor betydelse för ökad kontroll, för att undvika bedrägerier och minska risken för felaktiga utbetalningar. Registret kommer att underlätta administrativt så att exempelvis leasinggivare och leasingtagare inte får stöd för samma maskin.

Ett nationellt register kommer även att underlätta för stadens förvaltningar och bolag som upphandlar och följer upp avtal inom drift-, anläggnings- och entreprenadarbeten.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 7 september 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Staden har högt ställda miljö- och klimatmål där användningen av eldrivna arbetsmaskiner är centralt för att nå målsättningen om en fossilfri organisation 2030. Nationellt står arbetsmaskiner för åtta procent av Sveriges utsläpp av växthusgaser, vilket är jämförbart med utsläppen från den tunga vägtrafiken. Ett nationellt stöd som är marknadsanpassat är därför viktigt för att öka användningen av befintliga produkter samt göra det snabbare att introducera nya innovationer på marknaden.

Kontoret arbetar idag för att utveckla arbetet med elektrifierad entreprenad och har inom ramen för detta haft användning av klimatpremien för miljöarbetsmaskiner. Det är därför positivt att stödet nu ändras för att göra det enklare för fler aktörer att ta del av stödet. Förslagen stämmer väl överens med de typer av maskiner som kontoret och kontorets entreprenörer nyttjar i sina verksamheter. Det är även positivt att ladd- och tankinfrastruktur blir stödberättigat i den nya förordningen då detta bedöms förenkla arbetet mot en utsläppsfri entreprenad.

Kontoret är positivt till en ökad stödnivå och införandet av SMF bedömning av företag. Kontoret har idag många små leverantörer av arbetsmaskiner och ett ökat stöd för denna typ av företag öppnar för en bättre chans att leverantörerna vågar investera för att möta kontorets ökade krav på elektrifierade maskiner.

Vidare bedömer kontoret det som positivt att det införs möjligheter för leasingstagare att få stöd för leasade maskiner. Det öppnar möjligheter för kontorets leverantörer att direkt dra nytta av stödet och minskar risken och ökar investeringsviljan hos leverantörerna.

Den nya viktgränsen på 1000 kg i tjänstevikt innebär att de mindre eldrivna handhållna maskiner som används i stor omfattning inom kontorets verksamhetsområden exkluderas från stödet. Utredningen argumenterar för denna avgränsning genom en kostnadseffektivitetsanalys där kontoret delar bedömningen att det finns större potentiella utsläppsminskningar bland de tyngre maskinerna, samtidigt som det är viktigt att även denna typ av mindre maskiner inkluderas i omställningsarbetet.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2026 följande.

> Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning av synpunkter

Klimatpremien infördes år 2020 och är ett statligt stöd från Energimyndigheten för köp av hållbara tunga fordon, arbetsmaskiner och lätta lastbilar. Målet är att minska utsläppen av växthusgaser och på så sätt bidra till ett bättre klimat och minskat buller. Klimatpremien kan sökas av företag, kommuner och regioner. Energimyndigheten har fått i uppdrag av regeringen att analysera möjligheten att förändra stödet för att göra det enklare att ställa om från fossila drivmedel till batteri eller bränslecellsdrift.

Elektrifieringen av arbetsmaskiner har hittills inte utvecklats i samma takt som för lastbilar. Arbetsmaskiner står för åtta procent av Sveriges utsläpp av växthusgaser, ungefär lika mycket som utsläppen från den tunga vägtrafiken.

Förvaltningen är positiv till förslaget att förändra klimatpremien för inköp av miljövänliga arbetsmaskiner. I samband med det föreslås också flera förändringar som gör stödet mer attraktivt.

- Det nya förslaget innebär att stödet breddas till att även omfatta nödvändig ladd- och tankinfrastruktur för maskinerna, vilket förvaltningen instämmer skulle innebära en stor fördel för att påskynda övergången till miljömaskiner.
- Förslaget innebär även att leasingtagare kommer kunna ansöka om klimatpremien, inte bara leasingföretag. Även detta anser förvaltningen är positivt eftersom det gynnar en bredare målgrupp.
- Vidare innehåller förslaget ett uppförande av ett nytt arbetsmaskinsregister för de maskiner som inte kan registreras i vägtrafikregistret.

Förvaltningen anser att det är ett bra sätt för att minska risken för felaktiga utbetalningar. Förvaltningen ifrågasätter emellertid den föreslagna förändringen av stödnivåerna. I det nya förslaget räknas kommuner och regioner som stora företag och kommer få en ersättning om 50 procent, medan medelstora företag kan få 60 procent ersättning och små företag 70 procent ersättning. Samtidigt är kommuner och regioner viktiga aktörer som driver omställningen till ett fossilfritt samhälle och bör därför ha samma möjlighet till klimatpremien som små och halvstora privata företag.

Likaså är förvaltningen frågande till förändringen över vilka maskiner som omfattas av stödet. I nuvarande klimatpremie omfattas fordon som har en kontinuerlig motoreffekt på minst 10 kW. Gränsen sänktes till 10 kW i mars 2026 (från tidigare 15 kW) för att inkludera fler kompakta eldrivna maskiner. I det nya förslaget föreslås istället att premien ska grunda sig på fordonets vikt (1000 kilo tjänstevikt). Förvaltningen menar att många arbetsmaskiner inte uppnår viktgränsen och därmed blir utan premien. Rent generellt kan det även innebära en försämring för aktörer som arbetar inom den gröna näringen.

Ställningstaganden

Klimatpremien är viktig för att Sverige ska lyckas med omställningen till utsläppsfria lastbilar och arbetsmaskiner. Energimyndigheten har lämnat förslag på hur stödet kan bli ännu mer träffsäkert. Energimyndighetens förslag på ny förordning för eldrivna

arbetsmaskiner utgörs av sex kapitel. Nedan lämnar förvaltningens synpunkter på förslaget under respektive kapitel.

3.4 Osäkerheter kopplade till stödgivning

Förvaltningen önskar att informationen om vilka maskiner och fordon som omfattas av klimatpremien förtydligas. Vidare är det önskvärt med ett förtydligande om vilket stöd som ges i samband med ansökan. Det är väsentligt att ansökan om klimatpremien är enkel för att underlätta för sökande. Det bör även framgå när utbetalning av premien sker.

4.1 En ny förordning för eldrivna arbetsmaskiner Förvaltningen önskar ett förtydligande över vilka maskiner och fordon som omfattas av klimatpremien.

4.2 Möjligheten till högre stödandel föreslås nyttjas Förvaltningen menar att det finns en stor risk att kommuner och regioner missgynnas av den föreslagna förändringen av stödnivåerna. I förslaget gynnas främst små och medelstora företag. Samtidigt är kommuner och regioner viktiga aktörer som driver förändring och innovationer mot ett fossilfritt samhälle. Kommuner och regioner bör därför erbjudas samma stöd som små och medelstora företag.

4.3 Företag som leasar arbetsmaskiner föreslås få möjlighet att ansöka om stöd Förvaltningen anser det är mycket bra att även leasingtagare kan ansöka om klimatpremien i det nya förslaget. Tidigare var det endast leasingföretag som hade den möjligheten.

4.5 Stöd till eldrivna arbetsmaskiner och utrustning för laddning och tankning Förvaltningen betonar att det väsentligt att det även går att ansöka om klimatpremien för laddinfrastruktur. I nuvarande underlag finns inte arbetsmaskiner upptagna som fordonstyp som kan ansöka om klimatpremien. Det är därför av högsta vikt att arbetsmaskiner registreras i GBER som en giltig fordonstyp. GEBER (General Block Exemption Regulation) är ett regelverk inom EU som styr hur stater får ge offentligt stöd och bidrag. Förvaltningen menar även i detta kapitel att det behöver framgå för vilka maskiner som det är möjligt att ansöka om klimatpremien för.

4.6 Förändring av gränsen för vilka arbetsmaskiner som kan få stöd Förvaltningen efterlyser ett förtydligande över vilka maskiner som kan ansöka om klimatpremien. Förvaltningen är också bekymrad över den förslagna förändringen om vilka fordon som omfattas av premien. I det nya förslaget omfattas endast fordon och arbetsmaskiner som har en tjänstevikt över 1000 kilo, det innebär att onödigt många fordon och arbetsmaskiner inte kommer uppnå viktgränsen för att erhålla klimatpremien.

4.8 Inför ett nationellt register över arbetsmaskiner Förvaltningen anser att det är önskvärt med ett obligatoriskt register för arbetsmaskiner. Registret kan med fördel hanteras av Transportsstyrelsen. I avvaktan av ett sådant register kan en tredjepartsverifiering fungera temporärt.

§ 5. Förvaltningen önskar att det ska vara möjligt att ansöka om klimatpremien även efter att beställningen är gjord. Enligt nuvarande regler kan en ansökan endast göras innan fordonet eller maskinen är beställd. På grund av långa leveranstider av arbetsmaskiner och fordon vill man skyndsamt lägga sin beställning – istället för att först avsätta tid att ansöka om klimatpremien. Ansökan om klimatpremien bör också förenklas för att underlätta och motivera fler att söka premien.

§ 13 och 14. Förvaltningen efterlyser en bättre jämförelsetabell mellan olika maskintyper. Det är generellt svårt att jämföra eldrivna maskiner med fossilbränslemaskiner eftersom prestandan hos elmaskiner ser annorlunda ut än hos maskiner med bensinmotorer.

§ 15. Även under denna punkt lyfter förvaltningen att kommuner och regioner missgynnas om stödnivåerna förändras. Samtidigt som kommuner och regioner ofta driver utvecklingen mot en övergång till en fossilfri maskinpark.

6.2.5 Konsekvenser för kommuner och regioner Som tidigare nämnts är förvaltningen orolig att kommuner och regioner missgynnas om stödnivåerna förändras i enlighet med förslaget.

6.4 Konsekvenser för myndigheter Även under denna punkt är förvaltningen bekymrad över den förslagna förändringen att premien endast ska omfatta fordon och arbetsmaskiner som har en tjänstevikt över 1000 kilo. Det innebär att onödigt många fordon och arbetsmaskiner inte kommer uppnå viktgränsen för att erhålla klimatpremien.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 27 augusti 2026 följande.

> Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 4 augusti 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på remissen och har inga reservationer eller synpunkter att framföra. Förvaltningen ser heller inga nackdelar ur vare sig barnrätts-, funktionshinder-, eller jämställdhetsperspektiv.

Stockholms Stadshus AB

Stockholms Stadshus AB:s yttrande daterat den 1 september 2026 har i huvudsak följande lydelse.

Koncernledningens synpunkter

Koncernledningen tillstyrker Energimyndighetens förslag till utveckling av stödet för eldrivna arbetsmaskiner.

Arbetsmaskiner används i flera av koncernens bolagsverksamheter och i upphandlade entreprenader. Elektrifiering kan bidra till minskade utsläpp, lägre buller och en förbättrad arbetsmiljö. Samtidigt är eldrivna arbetsmaskiner ofta dyrare än motsvarande dieseldrivna maskiner och utbudet är fortfarande begränsat. Ett ändamålsenligt stöd kan därför sänka trösklarna för investeringar och bidra till ett större utbud.

Koncernledningens synpunkter på de enskilda förslagen redovisas nedan med utgångspunkt i rapportens avsnittsindelning.

4.1–4.5 Stödets utformning

Koncernledningen tillstyrker att stödet regleras i en separat förordning för eldrivna arbetsmaskiner. Koncernledningen är även positiv till höjda stödnivåer samt till att stöd ska kunna lämnas vid såväl köp som leasing. Möjligheten att kombinera löpande stödgivning med riktade utlysningar bedöms kunna underlätta elektrifieringen av maskinkategorier som befinner sig längre från marknadsintroduktion.

Koncernledningen ser särskilt positivt på att även ladd- och tankinfrastruktur föreslås bli stödberättigad. Tillgången till ändamålsenlig energiförsörjning är en grundläggande förutsättning för att eldrivna arbetsmaskiner ska kunna användas i praktisk drift.

4.6–4.8 Avgränsning och kontroll

Koncernledningen tillstyrker att gränsen om minst 10 kW kontinuerlig motoreffekt ersätts med en tjänstevikt om minst 1 000 kg. Tjänstevikt är en mer lättillgänglig och verifierbar uppgift och avgränsningen bedöms omfatta de maskintyper som är mest relevanta för berörda bolag.

Koncernledningen tillstyrker även att arbetsmaskiner som beviljas stöd ska registreras eller tredjepartsverifieras. Kontrollkraven bör dock utformas så att den administrativa belastningen för de sökande begränsas.

Det begränsade utbudet av eldrivna arbetsmaskiner som uppfyller verksamheternas krav är fortfarande ett betydande hinder. För att stödet ska få avsedd effekt behöver det vara långsiktigt och förutsebart samt samspela med teknikutveckling, utbyggnad av laddinfrastruktur och klimatkrav i upphandlingar.

Underremisser

AB Familjebostäders remissvar har i huvudsak följande lydelse:

AB Familjebostäder tillstyrker i huvudsak förslaget. Bolaget konstaterar att det sedan flera år ställs höga miljökrav på arbetsmaskiner i entreprenader genom de gemensamma miljökrav som tagits fram av Trafikverket samt Stockholms, Göteborgs och Malmö stad. Trots detta är eldrivna arbetsmaskiner fortfarande ovanliga i bolagets byggprojekt. I de fall bolaget har ställt krav på eldrift har kraven inte alltid kunnat uppfyllas, bland annat på grund av att tillräckligt många eldrivna maskiner

inte finns tillgängliga på marknaden. Bolaget välkomnar därför ett förbättrat ekonomiskt stöd som kan bidra till ett större utbud av eldrivna arbetsmaskiner.

Stockholms Hamn AB:s remissvar har i huvudsak följande lydelse: Stockholms Hamn AB är positivt till att arbetsmaskiner bryts ut ur Klimatpremien och att stödet inriktas på eldrivna arbetsmaskiner. Bolaget bedömer att den föreslagna avgränsningen utifrån tjänstevikt innebär att de fordonstyper som används i hamnverksamheten kan omfattas, både för godshantering och för kringverksamheter som exempelvis avfallshantering. Bolaget välkomnar även möjligheten till stöd vid leasing. Stockholms Hamn AB framhåller samtidigt att det är en stor utmaning att anskaffa eldrivna terminaltraktorer som uppfyller hamnverksamhetens krav. De aktuella fordonen är stora, tunga och fyrhjulsdrivna och behöver bland annat klara lutningar vid körning ombord på fartyg. Bolaget avser att prova och utvärdera nya eldrivna terminaltraktorer och bedömer att en första leverans kan bli möjlig under 2027 om fordonen uppfyller verksamhetens krav. Bolaget ser därför positivt på att den föreslagna förordningen kan bidra till ett ökat utbud av eldrivna fordon på marknaden.